

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 279

TELEFON 25-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, nedelja 11. decembra 1938

NAROČNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
1.— din

Vzhodnoevropsko vprašanje

Zgodovinski 30. januar — Seja Osrednjega ukrajinskega narodnega sveta v Berlinu — Zahteva Ukraincev na Poljskem — Ukrajinska zarota v sovjetski Rusiji — Kampanja proti Romuniji

BERLIN, 10. decembra. Nemški državni zbor se bo sešel k seji dne 30. januarja, na dan obletnice ustanovitve nacionalno-socialističnega režima. Tej seji se pripisuje že sedaj velika važnost in zgodovinski pomen. V prvi vrsti bo po teh informacijah Hitler razglasil zahtevo, da se da pravica do samoodločbe, ki je bila sankcionirana v Monakovem, tudi Ukraincem na Poljskem in v sovjetski Rusiji. Obenem bo sprožil rešitev drugih vzhodnoevropskih vprašanj in dokončno formuliral nemške zahteve po kolonijah. Končno bo še enkrat svečano potrdil nemško-francosko izjavo in napovedal neke korekture v svoji knjigi »Mein Kampf«.

OSREDNJI UKRAJINSKI NARODNI SVET

BERLIN, 10. decembra. Minister Karpatske Ukrajine Revaj in šef tiskovnega urada Komarnickij sta prispela semkaj, da se udeležita slavnostne seje Osrednjega ukrajinskega narodnega sveta. Sestanek je pripravila praška sekcija sveta. Na seji, ki se je vršila pod pokroviteljstvom karpatskoukrajinske avtonomne vlade, je bila najprej proslavljena ustanovitev avtonomne Karpatske Ukrajine kot prve res samostojne ukrajinske države. Nato so razpravljali o celotnem kompleksu ukrajinskega vprašanja in akcijah, ki so že v letu ali se šele pripravljajo na Poljskem in v sovjetski Rusiji. Izvedelo se je, da smatra Osrednji ukrajinski narodni svet, da je končno napočil ugoden položaj za akcijo, ki naj združi vse Ukraince in ustanovi Veliko Ukrajino.

ZAHTEVE POLJSKIH UKRAJINCEV

VARŠAVA, 10. decembra. Na včerajšnji seji poljskega sejma je njegov podpredsednik, ukrajinski poslanec Mudrij, predložil v imenu vseh ukrajinskih poslancev že več časa napovedani zakonski predlog o teritorialni avtonomiji Ukraincev na Poljskem. Po tem predlogu bi se ustanovila avtonomna Poljska Ukrajina, ki bi obsegala ves poljski jugovzhod in štela okoli 9 milijonov prebivalcev. Mudrij je zahteval, da se obravnava njegov predlog po skrajšanem postopku. Predsednik sejma je nujnost zavrnil in izjavil, da se ne more obravnovati brez poprejšnjega privoljenja vlade. Po predloženem predlogu bi dobili Ukrainci na Poljskem enak položaj, kakor ga imajo v ČSR, to je svobodno avtonomno vladno in zakonodajno zbornico. V sejmju, tisku in javnosti je vzbudila zahteva Ukraincev veliko vznemirjenje, ker se zdi, da bo to gibanje podbrla tudi Nemčija z vso svojo težo.

VARŠAVA, 10. dec. Avala. Havas poročila: Zahteva ukrajinskega poslanskega kluba v sejmju po ukrajinski teritorialni avtonomiji v mejah Poljske je napravila v Varšavi in vsej republikli silen vtis. V vseh političnih krogih se ne govori o ničemer drugem kot o tem. Na ozemlju, ki zahtevalo Ukrainci zanj avtonomijo, živi 9.700.000 ljudi, od tega 7,5 milijona Ukraincev, 2,2 milijona pa Poljakov in Židov. Ukrajinska zahteva se torej nanaša skoraj na tretjino republike, ki ima 32 milijonov prebivalcev.

UKRAJINCI V RUSIJI

KIJOV, 10. decembra. PAT poroča iz Kijova, glavnega mesta sovjetske Ukrajine, da je bila odkrita tam velika vojaška ukrajinska zarota proti sovjetski Rusiji. Na čelu zarote so stali general Harašinski, general Mihajliv in general Tebanko. GPU je vse tri generale aretirala in z njimi še 40 drugih višjih in nižjih častnikov, večinoma članov kijovskega štaba rdeče vojske. Preiskava je ugotovila, da so ukrajinski poveljniki rdeče vojske stali v zvezi z Osrednjim ukrajinskim narodnim svetom v Berlinu. Nemčija in vlada Karpatske Ukrajine ter pripravljali odcepitev Ukrajine od sovjetske

Rusije. Pri aretiranjem generalu Mihajlivu so našli 150.000 dolarjev, ki jih je prejel iz Berlina, kar je bilo ugotovljeno na podlagi najdene korespondence.

KONČNO ŠE ROMUNIJA

BERLIN, 10. decembra. Tukašnji listi poročajo, da se udeležujejo akcije Želez-

ne garde v Bukovini tudi bukovinski Ukrainci. Obenem nadaljujejo ostro kampanjo proti Romuniji zaradi preganjanja Železne garde in napovedujejo v Romuniji važne dogodke. Obenem se opaža tudi že podpiranje madžarske kampanje proti Romuniji, ki je posvečena predvsem madžarskim revizionističnim težnjam. V Budimpešti upajo, da se jim bo sedaj, ko Romunija ne more več pričakovati nobene pomoči od zahodnih demokracij, končno le posrečilo sprožiti vprašanje revizije madžarsko-romunske meje na enak način, kakor je bila revidirana meja s Češkoslovaško. Za enkrat pa poročajo nemški listi o teh stremljenjih Madžarov brez lastnih komentarjev.

Daladierjeva zmaga v parlamentu

PRI GLASOVANJU ZA ZAUPNICO DALADIERJEVI POLITIKI JE GLASOVALO ZA VLADO 315 POSLANCEV, PROTI 241, VZDRŽALO PA SE JIH JE 53

PARIZ, 10. decembra. Po dvodnevni debati je bila seja francoske poslanske zbornice pozno ponoči zaključena z Daladierjevo zmago. Po debati je govoril prvi finančni minister Paul Reynaud, ki je objavil, da je vlada sklenila znižati nove davke 3 milijonom delavcev in 2 milijonoma kmetov. Nato je pa govoril ministrski predsednik Daladier, ki je ostro napadel komunistično hujskarijo, zlasti proti monakovski politiki. Dejal je, da ni

pravilno, če napadajo tako »sijajnega moža kot je Chamberlain, ker je on rešil mir«. Pri glasovanju je vlada dobila 74 glasov razlike, torej več, kot se je pričakovalo. Za njo je glasovalo 315 poslancev, proti 241, 53 pa se jih je vzdržalo. Za vlado so glasovali večinoma radikalni socialisti in vsi desnničarji. Proti so glasovali komunisti in socialisti, vzdržalo pa se je levo krilo radikalnih socialistov.

Izjava Oswalda Pirowa

EVROPO ZAPUŠČA Z GROZO V DUŠI — EDINI SVETLI ŽAREK JE NADČLOVEŠKI CHAMBERLAINOV NAPOR ZA OHRANITEV MIRU

LONDNO, 10. decembra. Pred vkrcanjem na ladjo za Južno Afriko je vojni minister Oswald Pirow izjavil poročevalcem listov, da izreka najiskrenejšo zahtevalo britaski vladi za podporo, ki mu jo je nudila pri prizadevanjih za organizacijo obrambe Južne Afrike. Dalje pa je dejal: »Kljub korekturam mojega mnenja, ki so bile objavljene v delu tiska, zapuščam Evropo z občutkom neke groze.

Edini žarek upanja je v tem, da se Chamberlain ne straši nobenega truda, da ohrani mir. Njegov nadčloveški uspeh v Monakovem opogumljuje upanje, da bo mogoče rešiti sedanji položaj. Istočasno je pa treba priznati, da je Chamberlain popustil do vseh mej, ki so bile mogoče, sedaj pa je na drugi strani monakovskega sporazuma potreba, da se napravi podobna gesta.

Položaj v Romuniji

ARETACIJA DIJAKOV. — SENZACIONALNA IZJAVA VODITELJA ZARANISTOV, BIVŠEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA MANIJA.

BERLIN, 10. decembra. V četrtek so bile izvršene po vseh romunskih srednjih in visokih šolah preiskave. Samo v Černovicah je bil aretiranih 120 dijakov, pri katerih so našli orožje. Aretirani pa so bili tudi mnogi profesorji, odvetniki itd., ki so kakorkoli v zvezi z Železno gardo. V Černovicah pričakujejo sedaj več smrtnih obsodb. V vsej Romuniji je položaj vedno bolj napet. Pričakuje se tudi sprememba v vladi. Pred vsem bo izločen zunanji minister Petrescu Comne, ki je zapadel v nemilost, ker je v zunanjepolitičnem interesu države zahteval opustitev nadaljnega takega vladnega sistema. Današnji berlinski listi objavljajo kot senzacijsko tudi izjavo voditelja zaranistične opozicije Maniuja, ki je dejal časnikiarjem, da je vsa romunska javnost brez izjeme, razen tistih, ki imajo posebne interese, proti sedanjemu režimu. To potrjuje zlasti dej-

stvo, da se vlada poslužuje takih izjemnih sredstev, čeprav ima v rokah ves državni aparat. Maniu je sicer idejni nasprotnik Železne garde, a postopanje proti njej vendarle obsoja.

V petih letih bo Nemčija brez Židov

BERLIN, 10. decembra. Avala. Kakor se izve na poučenem mestu, bodo vsi Židje v teku 5 let Nemčijo zapustili. V nobenem primeru pa ne bo v Nemčiji za Žide zopet vpeljan ghetto (poseben židovski mestni del). V Berlinu je bila izdana odredba, po kateri se Židje ne smejo posluževati določenih ulic. To velja le za glavno mesto. Arijski trgovci bodo smeli odslej zopet prodajati Židom blago. Židje pa bodo smeli v arijske gostilne in kavarne. Trenutno pripravljajo delavska taborišča za brezposelne Žide.

Zapiski

Chamberlainov prednik

Dr. Peach, liberalni kandidat pri nadomestnih volitvah proti vladnim konzervativcem, je na nekem shodu dejal, da ima Chamberlain v angleški zgodovini prednika. To je bil saksonski kralj Ethelred. Ko so Danci napadli Anglijo, je dejal, da ima svoj načrt, kako se jih bo rešil. Podkupil je voditelje napadalcev, in res, odšli so. Drugega leta so prišli Vikingi in Ethelred, zvest svojemu »mironovnemu načrtu«, jim je dal zemljo na obali, vendar pa je začrtal meje, do kam smejo iti. Po preteku nekaj let je Ethelred tako razdelil polovico svojega kraljestva, vendar pa je za to ceno »očuval mir«.

Kako so prodali Abesinijo

Roberto Farinacci, bivši glavni tajnik fašistične stranke in eden izmed voditeljev italijanske politike, je v Benetkah govoril, da je laž trditi, da se je Italija l. 1935. odločila za abesinsko ekspedicijo, ne da bi prej sploh koga vprašala. Na konferenci v Stresi, kjer so bili prisotni razen Italijanov še MacDonald, sir John Simon, Laval in Flandin, so govorili o Abesiniji in pri italijansko-francoskem sporazumu januarja 1935 je bilo ustмено dano zagotovilo s francoske strani, da Francija ne bi imela nič proti temu, če Italija zasede Abesinijo. To zagotovilo sta dala francoski zunanji minister Pierre Laval in ministrski predsednik Pierre Etienne Flandin, ki sta danes voditelja desnničarske opozicije v Franciji.

Kitajska guerila

Neki ameriški misijonar je priobčil v neki hongkonški reviji svoje vtise o kitajskih nerednih četah, ki napadajo Japonce za bojno črto. Ti kitajski četniki nastopajo večinoma ponoči in se skrivajo po neprehodnih riževih poljih. Sam je bil prič, kako je prišlo nekega jutra okoli 600 japonskih vojakov na obrežje Jangteki-anga, kjer so se vkrcali na dva splava. Ko sta jih kitajska splavarja prepeljala v bližino južne obale, sta nenadoma skočila v reko in v tistem trenutku so se oglasile strojne puške kitajskih četnikov ter izpremenile oba splava v klavnico. Ameriški misijonar pripoveduje še drugi dogodek. V nekem kitajskem mestu, ki so ga zavzeli Japonci, ni ostal noben moški več, le na nekem gričku je bila skupina žensk, ki se je hotela skriti. Japonci so seveda takoj planili za njimi; takrat se oglasijo strojnice in v kratke mčasu je bila japonska četa uničena. Ženske so bili preoblečeni kitajski četniki.

Kako je bil Poncet v Rimu sprejet

Še nikoli se ni zgodilo, da bi bil francoski veleposlanik tako hladno sprejet v Rimu, kakor to pot François Poncet. In vendar je Poncet prinesel Italiji francosko priznanje okupacije Abesinije — priznanje, ki se ga je Francija čez dve leti branila dati. Vse je bilo zaman, četudi je Poncet poizkušal kurtoazne geste in celo ponujal popustljivost. Zgodilo se mu je celo to, da je potem, ko je položil venec na grob neznanega vojaka, šel položiti venec še na grob padlih fašistov — tam pa ga je pričakoval samo neki podrejeni uradnik, ki ga je pozdravil in mu pokazal pot. Nihče od voditeljev fašizma ni smatral za potrebno, da ga sprejme in kakor po nekem čudnem naključju je Starace, glavni tajnik stranke, sedel v kavarni, oddaljeni slabih sto korakov od spomenika. (»Europe Nouvelles«.)

Maribor, 10. decembra.

Francosko-nemška deklaracija je dejstvo. V torek je prišel nemški zunanji minister v Pariz na kratek, izredno kratek obisk in jo podpisal. Na prvi pogled ne prinaša franco-nemška deklaracija ničesar novega. Priznanje obstoječih skupnih meja, od-poved reševanja medsebojnih sporov z orožjem, arbitraža — saj k temu sta obe podpisnici zavezani po Briand-Kellogovem paktu, ki je z vidika mednarodnega prava še vedno v veljavi. Po vsebini je francosko-nemška deklaracija povsem enaka angleško-nemški, ki sta jo podpisala Chamberlain in Hitler v Monakovem in ki je v dobrem mesecu izgubila vsak pomen.

Toda v današnji naglici dogodkov je dovolj da učinkuje diplomatski sporazum le kratek čas. In tako posvečata francoski in nemški tisk deklaraciji veliko pozornost. V nemškem časopisu so prenehali napadi na Francijo; ob zadnjih notranjepolitičnih dogodkih v Franciji so se nemški listi vzdržali kritike in pozdravili Daladierjev uspeh, dočim so italijanski listi Francijo ostro napadali. Nemško časopisje vidi v francosko-nemški deklaraciji možnost za postopno ureditev francosko-nemškega problema.

V Franciji je sprejem francosko-nemške deklaracije različen po političnih skupinah. Skrajna desnica s Kerillisom, glasnikom generalnega štaba, na čelu in skrajna levica sta deklaracijo takoj proglasili za krpo papirja ter primerjala francosko-nemško deklaracijo z nekaterimi pogodbami tretjega rajha, katerim usoda ni bila naklonjena. Zlasti očitajo deklaraciji, da se nanaša le na nedotakljivost evropskih meja Francije, vprašanje kolonij pa pušča odprto. Na splošno pa je francoska javnost sprejela deklaracijo z odobravanjem, a brez navdušenja in le z medlo iskro upanja, da bo deklaracija služila nadaljnji, temeljitejši ureditvi francosko-nemških odnosov.

Namen francoske in nemške vlade je bil, da se da deklaraciji širši obseg, zlasti, da se združi z deklaracijo francosko-nemški tiskovni sporazum, ki bi pripravil v javnosti pot nadaljnemu sporazumevanju. In francoska vlada je že najavila v „Officialu“ (francoskem uradnem listu) dve zakonski uredbi, ki bi tisku onemogočili napadanje tujih držav in državnih poglavarjev. Toda radi odpora francoske javnosti proti takšni omejitvi svobode tiska in radi nasprotstev v vladi sami ni prišlo do objave teh uredb. Ze to kaže, da imata Daladier in Bonnet rešen namen, sporazumeti se z Nemčijo kljub temu, da je v javnem mnenju Anglije in Amerike prevladala po protižidovskih dogodkih ostra protinemška struja. Daladierjeva želja po sporazumu z Nemčijo izvira tudi iz njegovih notranjepolitičnih težkoč. Sporazum z Nemčijo — in to je zadeva, ki povprečnemu Francozu vedno prija — bi povečal Daladierjevo pičlo popularnost in oslabil levico. Morda igra pri podpisu sporazuma vlogo tudi Daladierjeva želja, da povrne Chamberlainu to, kar mu je slednji zaigral v Monakovem, ko je po odhodu Daladierja podpisal angleško-nemško deklaracijo. Zato je bil nemško-francoski sporazum objavljen tik pred prihodom Chamberlaina in Halifaxa v Pariz in sta angleška ministra zvedela zanj šele na poti.

Toda glavni vzrok podpisa francosko-nemške deklaracije je drugje, je v iskanju novega političnega ravnovesja v Evropi. V iskanju, ki označuje po Monakovem zunanjo politiko Anglije, Francije in Rusije. Monakovo je kazalo, da bo prišlo do novega pakta štirih z izločitvijo Rusije iz evropske politike. Dogodki po Monakovem pa kažejo, da je do pakta štirih še zelo daleč in da je sploh vprašanje ali bo do njega prišlo. Takoj po Monakovem je prevladovalo mnenje, da bo špansko vprašanje „rešeno“ s takojšnjo Francovo zmago. Toda prišlo ni niti do priznanja pravic vojskujoče se stranke Francu in celo „Times“ so postale glede skorajšnje Francove zmage pesimistične. Vpra-

Kitajski napad na Kanton

VČERAJ SE JE PRIČELA VELIKA KITAJSKA PROTIOFEZIVA, PRI KATERI SO-DELUJE POL MILIJONA VOJAKOV.

CUNGKING, 10. decembra. Središče bojev med Kitajci in Japonci je preneseno na okolico Kantona. Dolgo pričakovana kitajska protiofenziva se je pričela včeraj. V kolikor se je dalo doslej ugotoviti, je položaj na južnokitajskem bojišču tak: Maršal Čangkajšek je odredil, da se morajo Japonci popolnoma pregnati iz okolice Kantona, nakar se mora zavzeti tudi mesto samo, in sicer za vsako ceno.

Gotovo pa je, da je prešlo okoli pol milijona Kitajcev v eno največjih dosedanjih bitk od začetka sovražnosti. Kitajci napadajo s severa, vzhoda in zahoda. Operacije vodi general Tajtingkaj, nekdanji branilec Šanghaja. Pa tudi Japonci so se za boj dobro pripravili in poslali v Kanton nove čete. Iz Šanghaja pluje v Kanton 30 transportnih ladij z japonskimi četami, ki jih spremljajo bojne ladje.

Pred Francovo ofenzivo

ŠPANSKI NACIONALISTI PRIPRAVLJAJO Z ITALIJANSKIMI PROSTOVOLJCI SPLOŠNI NAPAD NA KATALONIJO.

TOULOUSE, 10. decembra. Vesti iz Španije potrjujejo, da so na nacionalistični strani dovršene velike priprave za novo ofenzivo na severni fronti. Na Pirenejih, v bližini francoske meje je zbranih 10.000 italijanskih prostovoljcev, ki so večinoma motorizirani ter opremljeni z najmodernejšimi tanki, težkimi topovi in drugim orožjem. Te in ostale tu zbrane

čete generala Franca se pripravljajo na akcijo v odseku mesta Logrona v pokrajini Rioja. Nacionalistična Španija je zaradi priprav za ofenzivo na tem odseku polnoma zaprla špansko-francosko mejo za vsak promet. Nacionalisti upajo, da se jim bo končno posrečilo streti republikanski odpor in likvidirati vsaj Katalonijo.

V Limi ni soglasja

HULLOV GOVOR. — PREDLOG USA ZA VSEAMERIŠKO ZVEZO NE BO USPEL. SKLENJENE BODO LE DVOSTRANSKE POGODBE.

LIMA, 10. decembra. Zastopnik USA na vseameriškem kongresu v Limi, zunanji minister Cordell Hull je izjavil v svojem glavnem govoru, da obstajajo tri skupine vprašanj, ki jih mora sedanji kongres rešiti ali vsaj proučiti. Prva skupina vprašanj je delo za zagotovitev svetovnega miru in ohranitev vseh mednarodnih ustanov, na katerih bazira politika ameriških držav. Druga skupina zadeva vprašanja gospodarskega sodelovanja, ki mora zagotoviti blagostanje vseh narodov obeh Amerik. Gospodarska razorožitev je bistven pogoj za politiko stabilnosti in spoštovanja mednarodnih odnošajev. Ameriške republike se zavedajo, da se vpraša-

nje gospodarskega blagostanja ne da rešiti kot notranja zadeva posameznih držav, ampak samo v skupnem delu vseh držav. Tretja skupina vprašanj je ureditev skupne mednarodne povezanosti vse Amerike in potem vsega sveta. Vendar se zdi, da USA s svojimi predlogi na kongresu ne bodo popolnoma uspele in se jim ne bo posrečilo ustvariti vseameriške zveze držav. Temu prizadevanju se upirata zlasti Argentina in Brazilija, ki sta za USA največji ameriški državi. Sklenjeni bodo, kot se zdi, le dvostranski pakti. Vzrok je v tem, ker se v Južni Ameriki boje hegemonije USA.

Nova napetost med Rusi in Japonci

TOKIO, 10. dec. Uradnik zunanjega ministrstva je izjavil tujim novinarjem, da je postal položaj med Japonsko in Sovjetsko Rusijo silno napet. Rusi so izgnali 55 Japoncev, ki so delali na sahalinskih petrolejskih poljih in jih nameravajo izgnati še več. Tudi pogajanja za japonske ribiške pravice ob ruski obali so na mrtvi točki.

Csaky novi madžarski zunanji minister

BUDIMPEŠTA, 10. dec. Avala. Državni upravitelj Horthy je imenoval grofa Štefana Csakya za novega madžarskega zunanjega ministra.

TATARESCU VELEPOSŁANIK.

BUKAREŠTA, 10. dec. Bivši ministrski predsednik Tatarescu je imenovan za prvega romunskega veleposlanika v Parizu.

Šanje nemških kolonij se je postavilo z vso ostroostjo. Nemčija in Italija sta še pojačili svojo podporo Arabcem. Oboroževanje se je pospešilo.

Kljub temu skušata angleška in francoska vlada še nadalje doseči sporazum z Italijo in Nemčijo. Francija je skušala obnoviti pogajanja z Italijo in je poslala v Rim Francois Poncetta. A že dan po predaji njegovih akreditiv je prišlo do pripravljenih demonstracij za italijanski Korzik in Tunis. In kljub temu bo šel Chamberlain v Rim. Eden izmed teh poizkusov sporazumevanja je tudi francosko-nemška deklaracija.

Nadaljevanje teh poizkusov, ki se vrše po metodi popuščanja Londona in Pariza v korist osi Rim—Berlin, zavisi po eni strani od obsežnosti zahtev, ki jih bosta stavila Rim in Berlin. V še večji meri pa zavisi nadaljevanje poizkusov od Anglije. Položaj Chamberlaina je omajan ravno radi njegove zunanje politike. Zmaga Edena in Duffa Cooperja bi pomenila

V ITALIJI SE NADALJUJEJO DEMONSTRACIJE

RIM, 10. dec. V Italiji so še vedno protivrancoske demonstracije. Gajda piše v „Giornale d'Italia“, da italijanski problemi še vedno niso rešeni, dokler bo odprto vprašanje Tunisa, Sueza in Džibutija.

NAPAD NA ITALIJANSKI KONZULAT.

BASTIA (Korsika), 10. dec. Avala. Sinoci je prodrlo okoli 100 demonstrirajočih dijakov pred italijanski konzulat, kjer so demonstrirali proti italijanskim aspiracijam na Korziki in razbili na poslopju generalnega konzulata vse šipe. Ranjen ni bil nihče. Policija in mobilna garda sta demonstrante razgnali.

EDENOV GOVOR V AMERIKI

NEW YORK, 10. dec. Bivši angleški zunanji minister Eden je na banketu govoril o demokraciji. Dejal je, da država ni tu zaradi države, ampak zaradi nas. Mi smo za demokracijo, ker smo za svobodo človeka.

preokret angleške in z njo francoske zunanje politike.

Zato Francija za enkrat čaka in se skuša kot Anglija sporazumeti z osjo Rim—Berlin, ne da bi odpovedala zveze z Rusijo, kakor tudi Anglija ni opustila zunanjepolitične akcije v jugovzhodni Evropi. V slučaju zmage Chamberlainove politike v Angliji in njej sledečem sporazumu, bi se francoska politika bistveno spremenila. Prenehala bi povsem z obkrožanjem Nemčije in se dezinteresirala v jugovzhodni Evropi. Francija bi se omejila na čim trdnjše izgradnjo svoje-ga imperija. Francosko časopisje, zlasti ono zmerne desnice, je razvilo močno tozadevno propagando. Francija bi s tem prenehala biti velesila, vsaj v Evropi.

Vprašanje smeri francoske zunanje politike še ni odločeno. Vrše se samo poizkusi. Tak poizkus je Ribbentropov obisk. In ker je samo poizkus, je bil obisk kratek, izredno kratek. F. J. (Pariz)

Klajpedski Nemci zahtevajo združenje z Nemčijo

KLAJPEDA, 10. dec. Klajpedski Nemci so včeraj prvič javno povedali, da se hočejo pridružiti Nemčiji. Jutri so v Klajpedi volitve, za katere piše »Berliner Tageblatt«, da jih bo Nemčija z budnim očesom opazovala.

PERTH PRI CIANU

RIM, 10. dec. Angleški poslanik lord Perth je bil pri Cianu, s katerim sta se dogovorila o podrobnostih Chamberlainovega obiska.

ANGLEŠKI MINISTER IZZVIŽGAN

LONDON, 10. decembra. Poljedelski minister je bil na nekem shodu farmerjev, ki se ga je udeležilo okoli 3000 angleških kmetov, izžvižgan in ni prišel do besede. Sklenili so, da glasujejo proti vladi, dokler ne odpravi nekih zakonov.

CHURCHILL PROTI VLADI

LONDON, 10. decembra. Churchill je na nekem shodu ostro napadel vlado, ki ji očita, da vtika kot noj glavo v pesek. »Ko bodo naša mesta že bombardirana, pa se bodo spomnili, če ne bo že prepozno«, je dejal.

VOHUNSTVO V USA

WASHINGTON, 10. dec. Roosevelt bo zaprosil kongres za kredite za protivohunsko policijo. Policija, je dejal, ni potrebna zaradi Američanov, ampak zaradi vohunstva tujih držav.

STRAŠEN VIHAR V AVSTRALIJI

SYDNEY, 10. dec. Danes zjutraj je divjal po južni Avstraliji strahovit vihar. V Sydneyu je z velikega mosta, ki veže oba dela mesta preko pristanišča, vrglo tramvaj in vlak. Več ladij se je potopilo in tudi več hiš je porušeni. Vihar je divjal z brzino 120 km.

Volivno aibanje

„Slovenska beseda“ o abstinenci. Dr. Korun piše v dr. Pucovi „Slovenski besedi“ z dne 7. dec. 1938 o „razlogih, ki so merodajni za abstinenco naprednih volivcev pri volitvah 11. decembra“. „Volivni blok dr. Mačka notranjepolitično ne predstavlja enote, ki bi garantirala, da se bo sporazum od 8. oktobra 1937 mogel izvesti. V zunanji politiki sta zastopala dr. Maček in združena srbijanska opozicija zunanjepolitično orientacijo, ki bi bila, kakor so pokazali dogodki v zvezi s Češkoslovaško, interese naše države naslonila na činitelje, ki so odrekli pri Češkoslovaški. Taka razmotrivanja vzbujajo pri omenjenih krogih pomisleke, dali naj se odda glas za listo dr. Mačka. Ti pomisleki so pri tistih slovenskih naprednih volivcih — posebno Sokolih — ki so za narodno in državno edinstvo, naravnost odločilni, da ne morejo glasovati za listo dr. Mačka, ki edinstvo odklanja. Kaj drugega — tako razlagajo — preostaja torej slovenskemu naprednemu volivcu, kakor da se volitev ne udeležijo! Kajti spriči domače politike v Sloveniji, ki smo jo zadnja tri leta doživljali, se ne morejo odločiti za to, da glasujejo za katero drugo kandidatno listo. Volivni zakon je nedemokratičen in po svojem sistemu onemogoča volivca, da bi dal glas stranki ali kandidatu, ki jima zaupa, kajti istočasno glasuje za stranko ali kandidata, ki sta na isti listi, toda ne uživata volivčevega zaupanja. Zavezna abstinencia od volitev je prav tako političen akt, kakor glasovanje samo!“

Ivan Urek gre z dr. Demetrovičem? Bivši poslanec SKS in JNS Ivan Urek župan občine Globoko, je pisal svojim političnim prijateljem pismo, ki ga priobčujajo dr. Demetrovičeve „Jugoslovenske novine“. Najprej govori o več-nih sporih med g. Pucjem in dr. Kramerjem. Nato pravi, da je bila njegova kandidatura za JNS na dr. Mačkovi listi objavljena s strani JNS. Čeprav ni nikoli izjavil, da bo kandidiral. Po sporazumu JNS—dr. Maček je šel k dr. Demetroviču in se v vsem strinjal z njim. Pri njem je videl pisma narodnih Slovencev, ki ne sledijo ljubljanske komande in ki ga prosijo naj pride v Slovenijo, ker bo po volitvah „zabolela slovenske voditelje JNS glava zaradi njihovega skakanja iz jugoslovanstva v federalizem“.

IVAN CANKAR

(Ob 20letnici njegove smrti.)

S Cankarjevimi pojavom v slovenskem kulturnem življenju je usoda v tretje postavila Slovence pred veliko vprašanje, ki ga kljub nekaterim dragocenim naukom iz preteklosti slovenski narod ni znal zadovoljivo rešiti vse doslej in ga, kakor se zdi, tudi še ne bo zlepa znal. To je problem velikega človeka v slovenskem kulturnem organizmu. S tem vprašanjem se je slovenski narod prvokrat srečal, ko se mu je rodil veliki Prešeren, v drugo, ko je pod težo razmer omahnil Levstik, in končno, ko je prešlo bedno, genialnega tvorca Cankarja nevredno življenje — da ne govorimo o mnogih drugih pomembnih slovenskih ljudeh, ki so bili na poti k svoji velikosti in razmahu, pa so sredi romanja k svoji končni podobli ali pa že na njenem začetku omahnil pod težo bremena, ki so ga nosili kot člani in glasniki neznanega občestva.

Nobeden slovenskih velikih ljudi ni mogel živeti sebi primernega življenja, kaj šele, da bi mu bila dana možnost, ustvariti skladnost med svojim umetniškim in človeškim življenjem, ki je prvi pogoj sleherne resnične in pristne ustvarjalnosti. Slovenskim tvorcem je bilo vedno sojeno, da so morali živeti in životariti razklani med slovensko življenjsko stvarnostjo in svojim umetniškim svetom, — med dvema svetovoma, ki je bil doslej zaman vsak poizkus, zgraditi med njima vsaj ozko brv, če že ne trden most. Prešerna je vse življenje skrivito glodala skrb za njegovo zunanje življenje in šibila negotovost, nesamostojnost in večna odvisnost, njegovo umetniško ustvarjanje pa je grenila in slabila ozkosrčnost, zagrizenost in omejenost ljudi, njegovih sodobnikov, ki so bili »predstavniki« in »jedro« slovenskega naroda. Levstik se je izčrpal, opravljajoč delo, katerega plod je bil predvsem vsakdanji kruh; do svojega pravega življenjskega dela, h kateremu se je čutil poklicanega, ni prišel nikoli. Sovražnost ljudi, zaverovanih v svoj tesen svetovnonazorski krog, ga je pritirala celo v blaznost. In Cankar? Cankar se je reševal v sanje; ko so njegovo srce stisnile prve trpke izkušnje, se je obdal z debelo skorjo, »umazano, blatno in hrapavo«, za katero pa živi svojevrstno življenje njegov svet, čist, svetel, neoskrunjen in neopljuvan, kakor pravi v uvodu k drugi izdaji »Erolike«. Vse njegovo življenje je bilo kakor tih, odmaknjen sen; le redki so bili trenutki, ko se je prebudil v vsakdanjost slovenskega življenja in izpregovoril glasno besedo. Drugi svet, ki se je vanj umaknil, je bilo hrepenenje. Vse življenjsko delo Ivana Cankarja je izraz enega samega neizmernega hrepenenja, hrepenenja po svetu, ki bi se hotel vanj umakniti pred surovostjo in topostjo svojih »bratov« po krvi in duhu — sinov istega naroda in iste slovenske matere. Sanja in hrepeni vedno le človek, ki s svojim življenjem ali pa življenjem, ki ga obdaja, ni zadovoljen, je v njem neutrušen, neizživeti: širina življenja in možnost razcveta polne osebnosti je premajhna, preozka, in velik del tvornosti v blagoslovljenem človeku mora zamreti, ona okrnjena osebnost pa, ki ostane, se mora čudno preopraziti in odpovedati tisočerm naravnim zahtevam svojega bitja, če hoče vsaj bobno uspevati. Njegovo delo, ki bi moralo biti izraz umetnikovega resničnega življenja, je le podoba njegovega sanjskega sveta in izliv hrepenenja, torej romantika. Nietzsche je definiriral romantičnost kot izraz umetnikovega nezadovoljstva nad resničnostjo, in romantik je po njegovem tisti umetnik, ki ga inspirira in oplaja prav ta njegova nezadovoljnost in nezadovoljnost v življenju. Cankar ni bil po svoji naravi sanjač in romantik, saj je iz marsikaterih njegovih del zelo jasno razvidno, kako neverjetno velik smisel je imel za vsakdanjo resničnost, in to ne samo za ono »znosno« in »dostojno«, ki imajo nad njo veselje počesani, zlikani in olikani pisatelji, temveč tudi za umazano, banalno in kaj malo »poetično«. V mnogih svojih delih je prav krepko zagazil v gnoj, ki bi se ga sleherni ne-realni, pravi romantik najskrbneje izogibal. Tega gnoja je bilo na Slovenskem vedno dovolj, še več pa gnilih duš. Zaman se je Cankar trudil, da bi očistil slovensko življenje in slovenske duše; končno je rajši šel in očistil sebe, se umaknil in

Novice

K položaju obmejnega obrtništva

POSAMEZNIH STROKAM JE TREBA DOLOČITI DELOKROG. — VSAKRŠNO ŠUŠMARSTVO PA IZLOČITI IN ZATRETI.

»Večernik« je že nekajkrat poročal o težavah in preizkušnjah obrtništva v raznih slovenskih mestih. Podal je nekaj dobrih predlogov, kako je treba posvetiti našemu obrtništvu ono pažnjo, ki jo zasluži in mu nuditi potrebno zaščito za nemoten razvoj in napredek.

Obrtniški stan na našem obmejnem ozemlju, ki sestoji iz revnejših slojev iz nekakšne svojevrstne samopomoči v raznih poklicih, je zabredel v letih gospodarske stiske v neznosen položaj. Ravno obrtništvo — lahko rečemo — je bilo v tem času spričo razmer najbolj prizadeto. Obrtništvo je v svoji odvisnosti od drugih stanov občutilo najbolj porazen udarec, ker mu je primanjkovalo dela in zasluzka. Druga, še večja ovira v razvoju obrtništva je nastopila v času gospodarske in denarne stiske, ker se je pojavilo šušmarstvo. Konkurenca napram poštnim obrtnikom je bila vedno uspešnejša, ker se je število šušmarjev vedno večalo — vsaj mnogo jih je izšlo iz bivših mojstrov raznih strok, ki so svoje obrti radi težkih razmer morali odložiti. Na drugi strani je razumljivo, da obrtnik, ki plačuje davke, zavarovanje pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in druge denarne prispevke strokovni združni organizaciji, ne more tekmovati v cenah izdelkov z obrtnikom-šušmarjem in ravno v tem je doživelo obmejno obrtništvo največji propad. Tako smo imeli in še imamo mnoge slučaje, da se odjeda poštnim obrtnikom skromen kruh in jih nevarno upropašča. Spričo tega je razumljivo, da število obrtnikov vidoma pada in se s tem tudi manjša dotok davkov. Ali ne trpi s tem tudi

država? Verjetno je, da se bo v bodoče število obrtnikov še zmanjšalo, ako ne bo oblast ostreje nastopila proti pretiranemu šušmarstvu. V letih krize se je pojavilo po obmejnem ozemlju in to predvsem na kmetih tudi neko drugovrstno šušmarstvo, ki izvira iz samouštva. Kmetje in predvsem kmečki sinovi so pričeli sami izdelovati raznovrstne manjše kmetijske potrebščine in orodje. Iz teh samoukov so mnogi postali pravi mizarji, tesarji, kovači itd. Ta vrsta šušmarstva je obrtništvo močno oškodovala, saj so mnogi zameli celo večji delokrog in konkurirali z izučeni obrtniki. Med obrtniki je nastopila tudi posebna vrsta šušmarstva medsebojno med poklici samimi n. pr., da je kolar izvrševal mizarjska dela, kovač v mehanično stroko spadajoča dela, sedlar pa čevljarska ali obratno. Lahko si vsakdo predstavlja, da ti izdelki ne morejo biti pravilni. Vse bolj pa trpe radi tovrstnega šušmarstva posamezne obrtniške stroke. Naposled posamezne stroke otežuje konkurenca industrije in to predvsem čevljarje in krojače.

Spričo zgoraj navedenih razmer in položaja je nujna potreba, da se priskoči našemu obmejnemu obrtništvu na pomoč. Posameznim strokam je treba strogo določiti delokroge in odločno zatreti vsakšno šušmarstvo, ki bi izviralo od koder koli. Na tej podlagi bi se rešilo tudi pereče gospodarsko vprašanje našega obmejnega ozemlja v krogu naših številnih obrtnikov, bi se jim zagotovilo nemoteno izvrševanje svojega poklica z vidika socialne pravičnosti.

jr.

Kako išče Tona po Celju sobo

NA OBISKU PRI CELJSKEM TONI, KI JE KLJUB VSEM TEOBAM ŠE VEDNO OPTIMIST IN MNOGO PRIČAKUJE OD ŽIVLJENJA.

Vsako mesto ima razen oficijelnih osebnosti tudi »osebnosti«, ki so se povzpele do slave in imena iz nižin in so tudi v nižinah ostale. Taka osebnost je v Celju Tona. Tam blizu, kjer vodijo stopnice k Sv. Jožetu, stanuje v kamri za razpoto. Okna ni, mize ni, stola, še postelje ne. In vendar tu stanuje, kuha, spi in premišlja Tona. Vsa kamra je polna zabojev, sani, orodja, lesa, le prav pri vratih je na nekaj deskah toliko prostora, da Tona raztegne tam koc in sede, se nasloni na zaboj in tako sedé prespi ali bolje: prebedi in predremlje noč... Tona je zelo zgovoren. Vse pove, kar misli. Zda ga še politika meša. Nekoč je volil socialiste, zdaj pa pravi, da so on in njegovi to opustili, ker niso nikdar zmagali. Boljše je voliti tako, da se zmaga. Zato pa se je letos odločil, da bo drugače volil in 25 mož ima za seboj. Kakor en glas bodo glasovali za listo kakor Tona. O kandidatu pa pravi, naj ima veselje, saj je dober človek. In ko že ima druge take posle, pa naj ima še to. Tona je tudi dober človek. Že pred vojno je delal pri nekem gospodarju. Pa mu je rekel gospod ali »herla«: »Ljubi moj Tona, jaz nimam denarja in moja žena tudi ne, vzemi to železo.« In Tona je vzel za plačilo cel zaboj železnih palic, matice in žeblice in še danes jih prodaja. Ko bo vse prodal — je že v dogovoru nekje — se bo preselil. No, nekaj je že razprodal. Toda plačal mu ni še nobeden nič. Neki kmet v Bukovžlaku je kupil nekaj stvari, pa Tona niti ne zahteva, da plača. Kmet ima otrok kakor mravelj, Bog in sveti križ, kako ti živijo! Lani je bil celo okraden. S sekuro je nekdo vlomil v njegov zaboj — Tona že ve, kdo je bil to! — in odnesel, vse, kar je bilo kaj vrednega in še čis-

sto cel toplomer... Zda dobiva Tona 50 din od občine in obljubljeno mu je tudi stanovanje. Potem se bo preoblekel, umil in kocine si bo ostrigel. Že tri mesece se ni sezul in slekel. Saj ima slamnjačo na podstrešju, toda v to kamro je noče prinesiti. Včasih priteče od nekod vanjo celo gnojica iz greznice. Bo že še potrpeč, čeprav je ves bolan in premražen.

Tona je bil tudi poročen. Zda živi z ženo ločeno in ona je perica. Solze so mu stobile v oči, ko je razlagal svoje družinsko življenje. Preveč dober in resen je bil vedno... Toda zdaj so volitve in Tona sili kar nazaj k tej stvari. Volit bo šel. Dobra gospa mu je dala ponošeno suktno, da ne bo prišel pred komisijo razcapan. Tudi hlače ima še za silo in čevlje tudi, toda klobuka nima poštenega. No, pa bo svojega starega držal v roki bolj globoko, da ne bo gospodom »v oči padel«. Tudi leta petintridesetega je šel Tona volit. Potem pa so rekli, ko je prišel prosit za podporo in stanovanje, da ga ne najdejo v imeniku. Tona si je to zapomnil. Pa še bolan je bil takrat 5. maja — razkoračil se je in križna kost se mu je razklala. — da ga je stražnik podpiral vso pot do volišča in nazaj... Tona bi še govoril. Koliko modrosti si je nabral v 66. letih življenja! Pa morda vse življenjske šole še ni konec in bo moral sredni zime v kamrici na deskah sede še veliko vprašanj razvozlati ali pa jokati nad čudovito urenjostjo sveta.

Še o tezensko-pobreški pošti

Akcija za ustanovitev tezensko-pobreške pošte ni nova. Že pred leti je pobreška občina zainteresirala poštno

še vsako veliko slovensko duševnost; v vsakem slovenskem smehu je posmeh, v vsakem veselju skrito otožje, v vsaki razposajenosti maska, ki skriva grozo. Cankar je bil vesel, potrpeč, trd, oster, mil, jezen, nagajiv, ogorčen, bil je vsakršen; samo miren ni bil nikoli. Tistega miru ni nikoli našel, ki ga daje osebnosti sozvočje med njim in svetom, ki ga obdaja, miru, ki v vsem svojem veličastju objame veliko dušo, kadar začuti ubranost v sebi in v občestvu, ki zanj in v njem živi.

Marijan Fuchs.

direkcijo za to vprašanje. Takrat je že celo posebna komisija iskala primerne prostore za novo pošto. Ker pa teh niso našli, je zamisel zaspala. Vedno večji industrijski razvoj Teznega in Pobrežja pa znova nujno zahteva samostojno pošto. Bodisi, da je to pogodljena ali pa državna, samo da bo dostava pošte rednejša in naglemu gospodarskemu razvoju primernejša. Zato naj se upošteva upravičena želja Tezenčanov in Pobrežčanov po novi pošti in naj to akcijo podpre tudi pobreška občina, saj bi bila nova pošta tudi njej v korist. Načelo, kjer železniška postaja, tam tudi pošta, naj tudi na Teznej obvelja.

Statistika o pokojninskem zavarovanju privat. nameščencev

Po podatkih Pokojninskega zavoda v Ljubljani se je število zavarovancev na področju Slovenije in Dalmacije od lanskega leta povečalo od 11.416 na 12.346. Zavarovancem je bilo lani izplačanih na podporah, rentah in invalidninah 14.739.000 din, leta 1936 pa 13 milijonov 543.000 din. Celokupna bilančna vsota se je povečala od 429 na 444 milijonov. V nepremičnine je zavlod naložil 99 milijonov, posojil pa je dal 186 milijonov, dočim znašajo vrednostni papirji 76,5 milijona din. Po novi odredbi so sedaj posamezne okrožja ločena. Na zagrebško okrožje odpade 13.500 članov, na sarajevsko pa 5.500. 18. t. m. bo občni zbor PZ.

Obtožnica proti Zabukošku

V Celjski jetnišnici pričakujeta razpravo Jure Zabukošek in Apolonija Sovinčeva, prvi obtožen umora Ivane Zakarjskove in druga sodelovanja. Poročali smo že, kako je pošiljala Sovinčeva iz zapora pisma, da bi vplivala na pričevanje znancev. S tem bo obtožnica še bolj utemeljena. Cisto novih zločinov je obremenjen tudi Zabukošek. Sodišče je zbralo material, ki priča, da je mož med vojno ustrelil nekega orožnika in pobegnil v Francijo. Ko se je po umoru v Celju vrnil k Sovinčevi, je bila tam tudi Jezernikova. Ker je ta videla denar in se je obtoženec bal, da kaj izda, ji je ponudil baje mleka s strupom. Zenska je to odklonila. Vse te točke obtožbe rešuje zdaj sodišče in drž. pravdnništvo pripravlja obtožnico.

n. 6letni deček smrtno zabodel svojega 5letnega tovariša. Blizu Smedereva eta se med igro sprla 6letni Svetozar in 5letni Arsen. Svetozar je imel pri roki nož, ki ga je porinil malemu Arsenu v sence in ga smrtno ranil.

„Prosil sem ga bil za južino, on pa mi je dal koko za juho!“

Velik požar pri Sv. Lenartu

Pred sinočnjem je okoli 20. ure nastal požar v parni žagi posestnika Maksa Šumana v Sv. Lenartu v Sl. g. Ogenj je v nekaj trenutkih objel celo zgradbo. Na pomoč so takoj prišli domači gasilci in gasilci od Sv. Trojice, ki so s skupnimi napori požar lokalizirali in rešili nekatero drage stroje tamkajšnje elektrarne, ki je bila nameščena v istem poslopiju.

Rešili so tudi velike skladovnice lesa pred žago, dočim je žaga sama popolnoma zgorela. Uvedena je bila preiskava, ki je ugotovila, da je požar nastal zaradi kratkega stika, ki je nastal v poslopiju. Škodo cenijo na okoli 200.000 dinarjev. Zaradi škode v elektriških strojih je bil Sv. Lenart prvo noč brez luči, včeraj pa so škodo v elektrarni deloma že popravili.

Maribor

Cankarjeva socialna ustanova

Ob neki priliki, kmalu po prevratu, je izšla iz gledaliških vrst pobuda, naj bi se postavil Ivanu Cankarju tudi v Mariboru spomenik. V prvem navdušenju je bila zbrana res tudi začetna skromna vsota v ta namen, toda potem je vse zastopalo in spomenika nismo dobili, kakor sploh tudi še nobenega drugega ne.

Ker torej s kamenitimi ali bronastimi spomeniki v Mariboru nimamo sreče, bi že morda utegnili imeti več z živim spomenikom, to je z akcijo za pomoč največjim našim siromakom, ki jim je Cankar posvetil veliko svojih nesmrtnih del. Kdor jih še ne pozna, naj si jih ogleda pred rotovžem ali pa opoldne pred samostanom šolskih sester. Ko jih bo videl, ga bo postalo sram, da je taka revščina še mogoča. Tem revežem naj bi zato posvetili posebno Cankarjevo ustanovo.

Da se ta akcija ne bi zopet zavlekla,

kakor toliko pobud pri nas, naj bi se s pomočjo mariborske mestne in okoliških občin, kakor tudi ostalih občin, kamor so ti reveži pristojni, ter pod vodstvom našega socialnega urada uvedla že pred letošnjim Božičem primerna pomoč. Predvsem bi se naj ugotovila pristojnost teh revežev, kraj bivanja, način preživljanja, zdravstveno stanje itd. Nato pa bi jih bilo treba primerno nastaniti, preskrbeti jim hrane, zdravil, obleke in dela, v kolikor so zanj še sposobni. S tem bi jim pripravili Božič in napravili bi iz njih zopet ljudi.

Na spomlad naj bi se pa mislilo na zgraditev domov za te siromake. S tem bi opravili veliko človeško delo in pod menom »Cankarjeva ustanova« postavili Ivanu Cankarju za 20-letnico najlepši spomenik.

Kočijaža zabodel v srce

PRETRESLJIV ZLOČIN V RADVANJU: ČEVLJARSKI POMOČNIK TOPOLČNIK V NOČI ZABODEL KOČIJAŽA ŠUMANDLA V SRCE, DA JE IZKRVAVAL

Sinoči nekoliko po 23. uri je neki deček v Dvořakovih ulici opazil kočijo brez voznika. O tem je takoj obvestil stražnika na Kralja Petra trgu, ki je ugotovil, da sedi kočijaž na zadnjem sedežu. Bil je negiben. Stražnik je opazil, da mož iz prs krvavi. Zato je takoj zaslutil zločin. Pri natančnejši preiskavi je opazil, da je voznik mrtev. Takoj je bila o dogodku obveščena mariborska policija, ki je ugotovila, da je bil zločin izvršen v Radvanju. Zato je studenška orožniška postaja uvedla preiskavo. Komandir g. Žagar je še isto noč ugotovil vse podrobnosti strahovitega zločina. V umorjencu so spoznali 37-letnega kočijaža Franca Šumandla, ki je bil uslužben pri izvoščku Moglu Ob železnici 2. Šumandl je bil zaboden v srce in je kmalu po zločinu izkrvavel. Komandir Žagar je ugotovil o umoru naslednje podrobnosti. Umorjenec Šumandl je po prihodu žadnega vlaka v Maribor peljal nekega gospoda izpred glavnega kolodvora v Radvanje. Ko se je po opravljeni vožnji vračal v mesto, se je Šumandl okoli 23. ure ustavil v gostilni Mandl v Radvanju. Naročil si je četrta vina in ga ponudil tudi edinemu gostu v gostilni, 30-letnemu čevljarskemu pomočniku Jožefu Topolčniku od Sv. Martina na Pohorju. Oba sta brez prepira odšla iz gostilne. Po teh ugotovitvah je narednik Žagar še isto noč poiskal Topolčnika, ki je prenočil pri nekem znanцу v Radvanju. Topolčnik je po daljšem oklevanju priznal, da je zaklal kočijaža Šumandla. Pravi, da ga je pokojni povabil, naj se pelje z njim v mesto, kar je tudi storil. Spotoma, da sta se nekaj sprla in Topolčnik je potegnil nož ter voznika zabodel

v srce. Nato je skočil iz kočije in odšel v Radvanje spat. Umorjenčev truplo so prepeljali na gospodarjev dom Ob železnici 2. Danes dopoldne je bil policijski komisijski ogled, popoldne pa bo obdukcija. Topolčnika, ki so ga aretirali, še vedno zaslišujejo, ker bi radi ugotovili motive tako strašnega zločina.

Nova pridobitev našega muzeja

Upokojeni mariborski notar Oto Ploj je daroval tukajšnjemu muzeju Tišovo sliko pokojnega kralja Aleksandra, za katero je leta 1921. plačal 57.000 kron. Isti mecen je muzeju poklonil tudi veliko baročno Marijino sliko, tri plastike dunajskega kiparja Eiletza in uro, sabljo ter zlato dozo vodje Ilirov Janka Draškovića in mnogo zgodovinskih listin. Ti darovi so doslej največja in najdragocenejša poklonitev mariborskemu muzeju.

Na pogorišču nekdanjih barak

Samo kupi ogorkov in pepela še spominjajo na žalostno poglavje mariborske kronike, na barakarje in vagonarje. Kaj s tem prostorom? Eni pravijo, da je najprimernejše, če ta prostor zazidajo z lepimi vilami in stanovanjskimi hišami. Iz športnih krogov pa je izšla zamisel, da bi tu uredili modern športni stadion, ki ga mariborski šport potrebuje. Kakšna pa bo usoda tega pogorišča, bo odločila mestna občina.

problematiko našega življenja, ki je marsikje ostala še dvajset let po njegovi smrti prav tako živa, kakor je bila za njegovega življenja. Ivan Cankar ni nikoli ustvaril literature zaradi nje same, čeprav je ves čas gorel od lepote, zavestno je pisal in vedel, kaj je hotel povedati. Razmere v katerih je živel in skozi katere se je moralo prebiti takratno slovensko življenje, so ga dušile. Ta dušiča in zastrupljena problematika je ustvarjala in pisala Cankarjev veliki tekst, ki je prišel v njegovih dramah in zadnjih knjigah najmočnejše do izraza.

Cankar, ta veliki otrok, ki se ni znal nikoli lagati, je prehodil skozi ta svoj veliki tekst, ki ga je pisal vse življenje, vso kalvarijo sodobnega slovenskega dogajanja; zato je tudi politični program, ki ga je razvil tik pred svetovno vojno, bil tako jasen, kakor je bil program redko katerega politika v njegovi dobi.

Jutri bo minilo dvajset let od njegove smrti, v teh dvajsetih letih so izšli njegovi zbrani spisi, njegove drame so šle čez neštete odre, dela so doživela prevode v mnoge evropske jezike. Po teli dvajsetih letih bi želeli, da dobimo ceno izdajo njegovega velikega teksta, ki bi bila dostopna zadnjemu slovenskemu človeku, da se bo lahko gradil in izgradil ob njej.

Mal' položi dar domu na oltar

Kultura

Veliki tekst Ivana Cankarja

»Koristen za vesoljno človeštvo je samo narod, ki je zadovoljen in ki ima pogoje in prostora, da uveljavlji vso svojo moč.«

Iv. Cankar, »Slovinci in Jugoslovani« 12. apr. 1913.

Prve dni decembra 1918. leta, ko se je mlada in zedinjena država pripravljala na prvi državni praznik, ki so ga tisto leto določili na 15. decembra, so se začele v dnevnikih oglašati vznemirljive vesti, da je Ivan Cankar težko zbolel in da se je bati najhujšega. Dober teden pozneje, 11. decembra, je Ivan Cankar umrl.

Tako je odšel 4 dni pred praznikom sveta človeka, ki si je pred dobrimi petimi leti popreje upal na znanem predavanju v ljubljanskem »Mestnem domu« 12. aprila 1913. javno izpovedati, da jugoslovanski problem ni zanj nikak problem, ampak nekaj povsem naravnega, do česar bo v bodočnosti moralo priti. Na istem predavanju je pa do podrobnosti opredelil tudi problem slovenstva do jugoslovanskih narodov — in ne samo moja vroča želja je, temveč tudi moje trdno prepričanje, da do tega združenja res pride — tedaj se to ne more izvršiti drugače, kakor da se združijo enakopravni in enakovredni narodi.«

Tako je mlada in zedinjena država pokopala ob svojem rojstvu telo moža, ki ji je zapustil ogromno in še neizčrpano kulturno dedščino, ki je prav zaradi svoje iskrenosti in odkritosrčnosti še danes prav tako živa, kakor je bila pred dvajsetimi leti. Nikoli, ko se bodo delali ob obletnicah države naši kulturni obračuni, ne bo mogoče preko velike kulturne dedščine, ki nam jo je Ivan Cankar zapustil; ta dedščina pa ni samo kulturna, ampak je v enaki meri tudi politična. V letih pa njegovi smrti se je večkrat zgodilo, da je njegova odkrita beseda bodla ljudi, ki so od časa do časa jemali v zakup politično življenje in ga vodili, kakor so jim kazali interesi dneva.

Ko je Ivan Cankar izdal prve knjige, se je spregovorilo pri nas o tuji umetnosti, ki bi jo naj pesnik pisal, govorilo se je o dekadenci, vendar pa se je vod vsem temi »izmi«, ki so mu jih očitali takratni šolmaštri slovenske besede, skrivral veliki tekst. »A veliki tekst je strašen«, je napisal pri eni prvih knjig, pri »Vinjetah«. »Do danes se nisem predrznil, da bi napisal veliki tekst. Napisal sem samo par ponižnih vinjet.« Vendar je ta veliki glasnik lepote in individualist, ki je bil vseskozi izraziti sodobnik, razgalil do ta-

kega dna vse naše javno in privatno življenje, ki se je dušilo »v konvencionalnih zunanostih, v smešnih malenkostih in ozirih.« kakor ga ni še do takrat nihče. »V areni življenja sem stal, ne v areni literature!«

Veliki tekst mu je narekovalo vse njegovo življenje, ki ga je začel živeti pred 62. leti na Vrhniku in ga živel preko dunajskih let do smrti v domovini. Pisal je, kako je stradal med kopico sester in bratov pri koruznem močniku, kako je videl materine objokane oči, ker jim ni mogla dati kruha, kako sta ukradla s sestro pehar sliv iz kuhinjske omare, posodo vseh sladkosti, in kako ga mati ni zaradi tega udarila, ampak »sedla na klop, skrila obraz v dlan ter zajokala«; pisal je o otrocih, kako so posedli za peč in se pogovarjali — lačni kakor so bili — o Veliki noči kakor o odrešenju; napisal, kako je kot šolar bral knjige in zasanjal po velikem in prečudežnem življenju onstran Vrhnike. Je bil to tisti sen, ki ga je tako polna naša domovina, sen onih tisočerihi, ki jim reže domovina preskopi kruh. Tudi njega je gnala v svet sila po boljsem kruhu... nekoč bo postal gospod in vsi se bodo najedli, pogač, tudi mati.

Pisal je vse to in nam s tem svojim velikim tekstom, ki ga je vendarle napisal, upodobil v tako pojoči besedi naše življenje, kakor ga še ni nihče pred njim. Razkril je s svojim velikim tekstom vsi

Volivni oklic

V izjemnih časih in razmerah, ki vladajo po vsej Evropi, bodo jutri v naši svobodni Jugoslaviji osme skupščinske volitve, ko bodo volivci odločali o nadaljnji usodi države.

Sedanjí ministrski predsednik g. dr. Milan Stojadinović tudi apelira na volivce, da mu izkažejo svoje zaupanje. Vlada g. dr. Milana Stojadinovića je postavila za naše razmere svojevrsten rekord. Odkar obstoji Jugoslavija, se je v pičlih 17 letih izmenjalo 36 vlad; vlada g. dr. Stojadinovića pa je na državni upravi že tri in pol leta. Zaupanje, ki ga uživa g. dr. Stojadinović na najvišjem mestu, daje njegovi vladi še poseben pomen.

Od meseca junija 1935 je g. dr. Stojadinović s svojim delom kot ministrski predsednik in zunanji minister dosegel to-

liko uspehov, da ga šteje tudi tujina med najodličnejše evropske državnike.

Za časa njegove vlade se je zgodilo veliko zunanjepolitičnih izprememb, v nekaj tednih se je popolnoma izmenjala karta Evrope in ko je bila vsa Evropa v vojni mrzlici, je bila Jugoslavija mirna in ji ni bilo treba niti mobilizirati, ker je na njenih mejah bil mir. V notranji politiki pa je gospodarsko in socialno delo zamenjalo čisto politična vprašanja.

Zmaga g. dr. Stojadinovića pri volitvah je afirmacija njegove notranje, posebno pa zunanje politike.

Pozivajo se zato vsi meščani, pristaši in prijatelji JRZ ter pristaši in prijatelji Borbašev (Jug. narodne stranke) v Mariboru, da strnjeno glasujejo za g. dr. Milana Stojadinovića.

Razvoj Maribora po prevratu

Na Ljudski univerzi je predaval profesor g. Franjo Baša o gospodarskem in kulturnem razvoju Maribora po letu 1918. Po važnosti snovi, ki jo je g. predavatelj obdelal, in tudi zato, ker je govoril o vsestranskem napredku Maribora, je bilo pričakovati, da bo posej mariborskega občinstva na tem predavanju večji kakor je bil. Predavanje pa je poslušalo le nekaj rednih obiskovalcev predavanj Ljudske univerze ter mladine.

S pričujočim predavanjem je Ljudska univerza zaključila niz predavanj, ki jih je priredila ob dvajsetletnici Jugoslavije in ki naj bi kot nekaka zaokrožena celota prikazala splošni razvoj vseh področij javnega življenja Jugoslavije, zlasti pa Slovenije in Maribora. Ta jubilejni cikel predavanj je zaključilo izčrpno predavanje g. profesorja Baša o industrijskem, gospodarskem, komunikalnem, populacijskem, kulturnem, topografskem in obče-prosvetnem razvoju Maribora. S predavanjem, ki ga je g. predavatelj čital, je podal izčrpno, z mnogimi konkretnimi dejstvi in statistikami podprto podobo po-vojnega Maribora. Očrtal je razvoj industrije, zlasti tekstilne, podal sociološko razčlenbo mariborskega prebivalstva, označil pomen Maribora v prometnem oziru, ki ga je imel pred osvobojenjem in po njem, rast in razvoj prebivalstva mesta številčno in po slojih, razvoj javnih del v mestu in okolici, pojav mnogih kulturnih, umetniških in obče-prosvetnih pridobitev po-vojnega Maribora in mnoga druga vprašanja mariborskega javnega življenja. Vendar bi bilo treba predavanje prav zaradi tega, ker se je v pretežni meri naslanjalo na številke, ki jim poslušalstvo mogoče niti ni moglo s haskom slediti, podrobneje proučiti, če bi naj uspešno opravilo tisti namen, ki mu je bilo posvečeno.

V sobotnem vlaku do Poljčan

V soboto sem se peljal v šolskem vlaku, ki odhaja z glavnega kolodvora ob 13.05 in pelje samo do Poljčan. Vlak je prenatrpan s šolarji in dijaki. Ob sobotah se tega vlaka poslužujejo tudi delavci iz mariborskih železniških delavnic, ker že opoldne končajo z delom. Od težkega dela utrujeni delavci nimajo kam sedeti, niti stali ne morejo udobno, tako je vlak prenatrpan. Začudil pa sem se šolski mladini, ki ni niti malo obzirna do izmučenih delavcev. Drugi potniki so se z menoj zgražali nad surovimi odgovori šolarjev, ki so jih dajali na prošnje delavcev, da jim prepustijo mesta, kar bi se vsekakor spodobilo. Mladina daje prednost starejšim! Zato bi bilo umestno, da šolska vodstva opozorijo dijake, ki se vozijo s poljčanskim vlakom, na primerno dostojnost in prepričan sem, da bo tako opozorilo zaleglo. Železniška uprava pa naj vsaj ob sobotah temu vlaku priključi še dva rezervna voza za železničarje. Šolarjem pa naj določi posebne vozove, kakor je to na drugih progah.

m. Služba na magistratu. Na dan volitev 11. dec., bo na magistratu ves dan služba. Stranke ki žele informacije zaradi volitev, se naj oglase na magistratnem predsedstvu pri g. Rodošku, ali pa ključni tel. št. 23-77. Enako bo služba v konskripcijskem uradu, tel. št. 25-87.

m. »Kulturni in gospodarski napredek slovaškega naroda« je predavanje, ki ga bo imel v ponedeljek, 12. dec., g. prof. Jan Šedivy v Ljudski univerzi. V petek, 16. dec., priredi pisatelj Juž Kozak »Literarni večer«.

m. Lutkovno gledališče Sokola Maribor-matica ponovi v nedeljo, dne 11. t. m., ob 15. uri »Prebujenje«, igrico v 3. dejanjih.

m. Umrli so v Mariboru 32-letni davčni praktikant Strojani Josip, 54-letni upokojeni vlakovodja Škrabl Alojz, 18-letni tovarniški delavec Štern Slavko, 23-letna predica Vrbnjak Marija, 53-letna posestnikova žena Tončič Antonija, 61-letni občinski revež Repina Josip in 17-letna posestniška hči Danko Terezija.

m. Važno za novinarje. V Mariboru stannjoči člani ljubljanske sekcije JNU oziroma Mariborsk. novinarskega kluba se

Atelje za belo perilo

se skupno z inventarjem poceni

proda!

Naslov v upravi »Večernika« pod šifro: »ATELJE«

najnuj pozivajo, da izroče klubovemu vodstvu (Kopališka ulica 6, 2. nadstr., vrata 63) do torka, 13. t. m., opoldne po dve sliki in din 5.— za nove železniške legitimacije. — Vodstvo Mariborskega novinarskega kluba.

m. Angleško predavanje. V sredo, 14. t. m., predava v realki, pritličje levo, Mr. St. Clissold, diplomirane Oxfordške univerze o (Broadcasting in England) — angl. radiofoniji. Prijatelji vabljeni. Ob 20. uri.

m. Stolna Vincencijeva konferenca v Mariboru iskreno prosi dobre Mariborčane, da njenega pooblaščenega nabitralca ne odklanjajo, temveč se vsak od- dolži z majhnim prispevkom; zlasti z ozirom na bližajoče se božične praznike. — Pripominja se, da konferenca podpira

AKADEMSKI PLES

dne 5. januarja 1939 v Sokolskem domu (Union) priredi

Akadska podporna zadruga

stare onemogle, ki svojega ubožstva ne upajo javno pokazati, a dostikrat živijo v silnem pomanjkanju in bedi.

m. 50 din prejemo — 100 din najemnine. V eni izmed novih stanovanjskih hišic, ki jih je mestna občina zgradila za barakarje in vagonarje, stanuje v mali podstrešni sobici sivolasi občinski revež. Je oče dveh otrok, ki hodita v šolo. Od občine prejema mesečno 50 din podpore. Od tega denarja pa mora plačevati za malo sobico na podstrešju mesečno 100 din najemnine mestni občini. Nesmiselno zahtevati od 50 din dohodkov 100 din najemnine, nepravilno pa je tudi to, da plačuje revež za malo podstrešno sobico

VIDNO OSVEŽENA KOŽA BO RAZVESELILA TUDI VASI!

Že po nekaj dneh, se boste prepričali o prednostih Solea-mila.

prav toliko, ko neki drugi najemnik, ki ima veliko sobo v isti hiši in ki mu štiri hčerke zaslužijo skupaj mesečno okoli 1000 din.

m. Modernizacija mestne plinarne. V kratkem bodo pričeli izpopolnjevati in modernizirati mest. plinaro. Staro plinsko peč bo nadomestila nova komorna peč, ki jo bodo drugi mesec pričeli graditi.

Darujte FOTO ALBUME NALIVNA PERESA PISEMSKI PAPIR

Največjo izbiro Vam nudi V. WEIXL IN SINOVA

m. 160 kg rib so prodali včeraj na trgu. Ker je bilo razmeroma malo rib, so bile cene nekoliko višje kakor navadno. G. rice so bile po 10—12 dinarjev, asial po 26 dinarjev, kalamaž po 20—24 dinarjev, barboni po 28—30 dinarjev, moli po 19 diharjev, karpi po 12 dinarjev, ščuke po 18 dinarjev in karašovci po 8 dinarjev kilogram.

m. Avtomobilska nesreča Mariborčana v Slavonki Orahovici. Te dni je neki Mariborčan v Slavonki Orahovici s tovrnim avtomobilom povozil Mileta Puhača iz Like. Mož je tik pred vozilom padel na tla in avtomobilska kolesa so ga zelo nevarno ranila. Nezvestnega poškodovanca so takoj prepeljali v bolnišnico.

m. V zvezi z nenadno smrtjo Ane Ž. so studenški orožniki prijeli Rozalijo N. in jo osumili odprave telesnega plodu. Izročili so jo sodišču.

m. Karambol v magdalenskem predmestju. Na križišču Frankopanove in Valvazorjeve ulice sta trčila osebna avtomobila ravnatelja Plaskana iz Maribora in posestnika Pihlerja iz Pesnice. Obe vozili sta hudo poškodovani.

m. Ukradeno kolo. Ključavničarju Srešku Šumru je nekdo izpred Nabavljalne zadruge v Frankopanovi ulici ukradel kolo »Roaster« z evid. številko 21919.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Din 540.000: 97115
Din 200.000: 82122
Din 100.000: 46078
Din 60.000: 99765
Din 50.000: 19171
Din 12.000: 9963 32699 68028 75651 98156
Din 8000:

4009 6709 9611 36119 62481 68931 79962 17358 45932 58712

Din 5000: 10843 12619 13873 25156 36740 38312 38389 38569 43383 46088 48222 50483 57003 66624 75374 78444 83755 99630 30524 30781

Din 2000: 3076 3212 5870 9289 20506 25314 25928 27570 28299 32194 33140 33767 38930 40588 40610 45717 52119 53877 54292 69621 84749 89080 90 351 33857 15603 41006 42397 51148

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor. Gosposka ulica 25.

Božična darila

najceneje pri

BUREŠ FRANJO

urar, juvelir in optik, Vetrinjska ul. 26

m. Okraden tovarnar. Tovarnar Jurij Polak iz Dr. Rosinove ulice je prijavil policiji, da mu je neznan storilec z dvorišča ukradel 7 svilenih srajc, 7 brisač, več žepnih robcev in nekaj drugega perila. Polak je oškodovan za 1300 dinarjev.

* »Jadran«. Silvestrov večer v Narodnem domu. Zabaven spored!

Ure in zlatina tudi na odplačila brez povišanja cen pri M. Ilgerjev sin, Gosposka 15.

* Predavanje pri Združenju trgovcev. V sredo, dne 14. decembra t. l., priredi podpisano Združenje trgovcev ob 20. uri v svoji dvorani, Jurčičeva ul. 8/I predavanje o temi »Železnica in javnost«; predaval bo višji železniški kontrolor g. Ferdo Žužek. — Vabimo vse naše člane, trgovske nameščence in nameščence kot tudi ostalo občinstvo, ki se zanima za to važno vprašanje, k obilni udeležbi te poučne prireditve. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Nočna lekarniška služba: Lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova ul. 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova cesta, tel. 21-79.

Kino

* Grajski kino. Prekrasen film »Ogledalo življenja«. Pavla Wessely, Atila Hörbiger. Zimski sport, ljubezen.

* Esplanade kino. Danes najsijajnejša veseloigra »Izgubljena žena«. Paul Kemp, Lucie Englisch, Hans Moser, Theo. Linggen, Oskar Sima.

Mariborsko gledališče

Sobota, ob 20.: »Aida«. Red B.
Nedelja, ob 15.: »Gašper in Hudamora«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Pesem s ceste«. Znižane cene.

Ponedeljek: Zaprt.
Torek, ob 20.: »Kralj na Betajnovi«. Red A. Premiera. Cankarjeva spominska predstava.

Socialna politika

Bolgarska Zveza za zaščito dece

Ko je Bolgarska Unija za zaščito dece začela svoje delovanje, je takoj obrnila vso svojo pozornost na vas, kjer še ničesar za otroka ni bilo ustvarjenega. Svoje zveste pomočnike je našla med učitelji in učiteljicami, ki jim je ob počitnicah prirejala posebne tečaje, kako naj bi bili čimbolj koristni svoji deci na vasi. Danes ima bolgarska Unija v svojem okrilju 4000 društev in svoje podružnice skoraj v vsaki vasi, čeprav v divjih in oddaljenih gorah.

Deio Unije se vrši v zvezi s šolo. Vsaka šola ima svojo kuhinjo in internat. Kuhinja daje stalno prehrano revnim otrokom, internat pa je namenjen otrokom, ki stanujejo daleč in bi morali po več kilometrov pešati do šole. Tako pa preživijo ves teden v internatu in se v soboto vračajo domov, da prinesejo čisto perilo in obvezni veliki hleb kruha, ki ga

imajo za ves teden. Starši pa pripeljejo po voz drv. To je obvezno, ker Unija stoji na stališču, da nihče ne dobi ničesar zastonj. Le starši zelo revnih otrok, ki ne morejo ničesar prinesiti niti dati, lahko odslužijo prehrano svoje dece s svojim delom.

Za časa žetve in ostalih poljskih del vzdržuje Unija otroška zavetišča pod enakimi pogoji. Otroci lahko ostanejo tu od zgodnjega jutra pa vse dokler se starši ne vrnejo z dela.

Unija lahko vrši to delo z gnotno pomočjo države in občin ter privatnih dobrotnikov. Sicer pa je po zakonu o socialni pomoči vsak državljan dolžan, podariti Uniji letno svoj enodnevni zaslužek. — Bolgarski Uniji je uspelo tako v mnogočem zboljšati življenjske pogoje kmečkega otroka, da bo lahko bolj zdrav, vesel in srečen. Z. P.

Francoske matere štrajkajo

KER OTROCI NIMAJO ZDRAVIH UČILNIC

V majhnem mestecu na jugu Francije je zbudila splošno zanimanje stavka mater. Mestece La Colle-sur-Loup ima le 1600 prebivalcev in 200 šoloobveznih otrok, toda že 8 dni ni šole! Starši imajo dovolj. Naveličani čakanja, da se končno dogradi novo šolsko poslopje, ki bo zamenjalo staro, v vlažni in stari hiši, so se odločili na stavko. Matere so soglasno sklenile, da svoje otroke ne pustijo v nezdrave sobane. »Nova šola, ki so jo začeli graditi 3. oktobra 1934, bi bila že lahko gotova«, pravijo. Zasedle so vhod

v šolo, prinesle s seboj pletenje ali šivanje in čakajo. Obenem je šla delegacija na občino, katere župan je demisioniral takoj, ko je slišal za stavko, nato pa še na okrajni prosvetni oddelek. Za prvo pomoč, da se lahko nadaljujejo dela na novi šoli, so dobili 80.000 fr., obljubljeni pa je takojšnja pomoč za potrebno šolsko opravilo. Tako bo stavka mater še letos spravila otroke v novo zračno poslopje, ki ne bo ogražalo zdravja mladine.

Plačani dopust postrežnicam

Zopet eden značilnih pojavov v Franciji, kjer praksa prehitve in dopolnjevanja zakonodajo. Čeprav zakon daje pravico na plačani dopust le gospodinjskim pomočnicam in postrežnicam, ki delajo ves dan pri enem gospodarju, vendar imajo v praksi pravico na plačani dopust tudi postrežnice, ki delajo po 1—2 uri na dan

pri različnih rodbinah. To dosežejo tako, da prijavijo svojo zadevo najnižji civilni sodni instanci, ki nato naloži delodajalcem plačani dopust.

Ljubezen je vedno kakor vojno stanje. Zato tudi pravimo: premagana ljubezen, osvojena ljubezen, izgubljena ljubezen. (Nietzsche.)

Antisemit

France Jeza:

Dr. Adolf Schreyvogel si je prižgal cigareto in strastno vpilal njen dišeči dim vaje. Imel je navado, da je s tem zbral svoje misli in si pomiril živce, preden se je lotil kakega dela. Sedel je pred pisalnim strojem v lepo in drago opremljeni delovni sobi svoje elegantne predmestne vile in dolgi, sloki prsti njegove ozke, negovane levice so nervozno tipali po tipkah. Pripravljaj se je, da napiše zadnje poglavje svoje najnovejše knjige, katero so že vsi listi v državi naznanjali pod debelimi naslovi. Prinašali so dolge intervjuve s pisateljem in njegove najnovejše fotografije. Znana velika založba, ki je nameravala delo izdati — nadejala se je ogromnega uspeha in v svoji sodbi se navadno ni zmotila — je še zdaj obdelavala čitajoče občinstvo z vsemi triki in bistroumnimi, na najnovejših dušeslovnih odkritjih slonečimi domisleki najmodernejših reklame in ga pripravljala na to, da bo pozdravilo izid knjige kot velik dogodek, tako v kulturnem kakor tudi političnem smislu. Šlo se je namreč za knjigo, ki bi naj na čisto znanstven način obračunavala na judovstvom, ki se je še vedno trdovratno sklicevalo na neke svoje namišljene zasluge za državo in vse človeštvo sploh. Najnovejša knjiga znanega dr. Adolfa Schreyvogla bi naj zadala vsemu judovstvu v znanstvenem in kulturnem svetu zadnji, smrtni udarec.

Doktorjeve misli so oblikovale naslov tega zadnjega poglavja, in nasmehnil se je od zadovoljstva, ko se mu je zdelo, da je našel pravi naslov, ki je ustrezal slogu in toku misli ostalih poglavij. »Uničenje judoveskega duha v svetu pomeni prost vzpon narodov!« je zvenelo čisto dobro, in doktor je vzel cigareto iz ust, jo položil na pepelnik in počasi spustil dišeči dim skozi lahno zakrivljeni nos, ki je podeljeval njegovemu obrazu nekaj rimljanskega, na kar je bil skrivaj ponosen, in čemur se je imel poleg svoje du-

hovitosti najbolj zahvaliti za svoje velike uspehe pri ženskah. Segel je po papirju, ga naravnal na stroj in udaril po tipkah. Nato je za trenotek prenehal, da bi si pustil časa za sestavo nekaj elegantnih, duhovitih stavkov, ki so bili potrebni za uvod v poglavje. Prvi stavki so mu vedno povzročali največ težav. Po desetkrat je menjal polo, preden je bil zadovoljen. Toda danes je bil v čudovitem razpoloženju in z veseljem se je zavedel tega. Stavki so se mu kar sami porajali in rahlo je drhtel od notranjega vznemirjenja in želje, da bi jih čimprej spravil na papir. Njegovi vitki prsti so v nervoznem, lahnem ritmu plesali po tipkah.

V tem trenutku je nekdo potrkal. Doktorju so se utrgale misli kakor svileni niti in nevoljno je vzel roke s tipk.

»Prosto!«

Vtopila je njegova žena. Bila je še v rožnati jutranji halji in njeni temnozlati lasje so žareli v žarkih jesenskega sonca, ki so padali v sobo. Zdelo se je, da se vžigajo tam, kjer so se žarki dotikali las, iskrece zlate iskrece, ki so s toplozlato svetlobo oblivale njen obraz.

»Oh, ti si, Berta?« je vzkliknil doktor in vstal. Nevolja je izginila iz njegovih oči. To ženo je oboževal, bila mu je simbol njegove rase in rasnega duha, za čistost katerega je ravno bojeval svoj zagriženi, a zmagoviti boj z judovstvom. Razen tega sta bila še komaj pol leta poročena.

»Gotovo te motim,« je rekla mlada žena, »toda neka brzojavka je pravkar pripela zate. Tukaj je.«

»Prosim.«

Naglo je raztrgal ovitek.

Brzojavka se je glasila:

»Mati nevarno obolela. Želi še z Vami govoriti. Pridite takoj. Ana.«

Ana — to je bila materina služkinja. Doktorju se je zmračil obraz. Mater je imel rad.

»Ali je kaj nujnega?« je vprašala mlada žena.

»Da, nujno. Mati je nevarno zbolela. Najbrže jo je zadela kap. Vedno se je ba-

la tega. Želi še z mano govoriti. Najbrže se boji, da bi umrla, ne da bi me prej videla. Saj veš, imela me je zelo rada, bil sem njen edinec. Takoj moram odpotovati.«

»Z avtom?«

»Da. Naj obvestijo šoferja, prosim.«

»Jaz se peljem s teboj, Adolf.« je rekla mlada žena in ga sočutno pobožala s svojo mehko, hladno roko po črnih laseh.

»Tako bom oblečena, počakaj me!«

Deset minut nato je drvel doktorjev krasni avto po ravnih, lepi cesti proti mestecu, kjer je živela njegova mati in kjer je sam dorastel. Osemdesetkilometersko razdaljo je požrl avto v dobri pol uri. Na pragu materine hiše je srečal doktor starega gospoda z očali, ki so delala njegov okrogli obraz še bolj okrogel.

»Ste vi zdravnik?« je vprašal doktor.

»Da...«

»Je mati še živa?«

»Da, še, gospod doktor!« Ta »še« je bil dovolj jasen, da ga je doktor razumel.

Mati je bila preslaba, da bi bila mogla dati sinu in njegovi ženi roko — levico. Desnica ji je bila že ohromela. Že dvignjena roka ji je padala nazaj na odejo.

»Tako sem se bala, da boš prišel prevozno, Adolf...! Rada bi ti nekaj povedala, preden umrem.«

Mlada žena je razumela in odšla iz sobe. Toda stara žena je dolgo molčala.

»Adolf, odpusti mi, da ti nisem tega... že preje povedala... Nisem mogla... Ali se spominjaš, da sem te vedno prosila, da nehaš s tem bojem proti Judom...? Zdelo se mi je greh... da, greh, da toliko preganjaš judovstvo, ti, ki si sam po polovici — Jud...«

»Mati!« je kriknil doktor.

»Da,« je rekla mati smrtnobleda. »Vedno sem odlašala, da bi ti to povedala... toda zdaj bom umrla... in ne smem več molčati, ti moraš to vedeti! Tvoj oče ni Adolf Schreyvogel, moj umrli mož, ampak neki moj znanec iz mladih let, ki je bil — Jud. Tvoj oče je bil mlad in me je ljubil, gospod Schreyvogel pa je bil trideset let starejši od mene in mrk človek, ki sem se ga bala... Tako se je, zgodi-

WALLACE BEERY (MGM).

PUSTOLOVEN POLET ZVESTEGA SOPROGA

Časopisje poroča že nekaj dni o drznem poletu angleškega inženirja. Najprej je poročal »News Chronicle« o tem zaljubljenem soprogu. Delal je do leta 1934 kot inženir v Rusiji, kjer se je tudi poročil. Ko mu je pogodba potekla, se je vrnil v Anglijo. Hotel je poklicati za seboj tudi svojo ženo, pa ji ni mogel izposlovati dovoljenja za naselitev v Angliji. Te dni je hotel z letalom v Rusijo, da ji izpoluje dovoljenje pri tamkajšnjih oblasteh, angleške oblasti pa mu niso dovolile poleta. Zvesti mož se je bil namreč v te svrhe naučil pilotiranja. Ko ni mogel doseči dovoljenja, se je odpeljal v Stockholm, kjer si je kupil majhno sportno letalo. S tem letalom je hotel preko Finske

v Rusijo. Pa tudi finske oblasti mu niso dovolile poleta v SSSR, zato je od tam s svojim letalom vred enostavno izginil. Od tedaj ni bilo več o njem nobenega glasu. Se je ponesrečil? Ga mučijo z »nagajko« v »Lubianki«? Po zadnjih vesteh iz Rusije je pristal inženir po 600 kilometrskem poletu na polovici poti v Moskvo na Kalininskem letališču. Sovjetske oblasti so zaplenile letalo in njega ter se pozanimale pri angleških oblasteh, kako je s čudnim nenajavljenim potnikom. V Angliji zdaj radovedno čakajo, kako bo opravil romantični soprog v domovini svoje žene.

× V Rimu kroži naslednja domstica: »Če potegneta britanskega leva za rep, odpre čeljust in pokaže — ponarejene zobe.« (New Statesman and Nation).

lo... Zdaj veš... Odpusti mi, Adolf...!« Njena slabotna levica se je onemoglo in proseče dotaknila njegovih las. Toda doktor je skrival obraz v dlani in molčal. Zdaj ni več mislil na mater, mislil je nase. On — Jud? Začutil je gnus pred samim seboj. Bil je kar omamljen in ni mogel razumeti...

»Ali si to še komu povedala?«

»Samo tebi, Adolf. Zdaj bom lahko umrla. Ta skrivnost mi je grenila življenje, odkar si začel boj proti judovstvu... Zdaj mi bo lažje. Ali mi odpustiš, Adolf?«

Doktor je trdo stisnil ustnice.

»Ne, tega ti ne bom mogel nikoli odpustiti, mati!«

Dvignil se je in stopil proti vratom.

»Adolf!« je vzkliknila stara žena in se skušala vzpeti v postelji, toda doktor je trdno in mirno zaprl vrata za seboj. Ko pa se je vrnil z ženo v sobo, da bi se poslovil, je bila mati že mrtva...

»To pomeni, da se moram odpovedati svoji preteklosti, svoji vili, svoji slavi in temu avtomobilu in tudi — tej ženi tukaj ob svoji strani, to pa pomeni zame končno vse...« je razmišljal doktor med vožnjo domov. In je obenem že vedel, da se vsemu temu nikoli ne bo mogel odpovedati, za to ni imel dovolj moči...

»Morda bi ostala Berta pri meni, tudi če bi poslušal glas vesti v sebi...« je pomislil, toda ko se je ozrl nanjo, je vedel, da se moti. V njem je ljubila borca svojega plemena. Če bi zvedela, da je Jud, bi ga zavrgla. Preveč jo je že zastupil s svojo miselnostjo, on sam...

In je sklenil, da bo zatajil svojo vest in dokončal zadnje poglavje...

Čez mesec dni je izšla njegova knjiga in ves narod ga je obsul s častjo in ga slavil kot največjega borca čistega rasnega duha. Zasipavali so ga z zlatom in odlikovanji. Žena ga je ljubila bolj kot kdaj koli. Toda tri dni potem, ko so ga imenovali za vodjo vsedravnega urada za pospeševanje rasne čistosti, se je dr. Adolf Schreyvogel ustrelil, ne da bi zapustil kako poslovično pismo...

Naročajte po pošti s pomočjo naših katalogov, ki jih dobite brezplačno!

Božična darila!

- Din 40.- B 8 Doza za sladkor, iz kina srebra
- Din 150.- B 9 Garnitura za kajenje, iz kina srebra
- Din 120.- B 10 Garnitura za liker, iz kina srebra
- Din 150.- B 11 Garnitura za liker, iz kina srebra
- Din 165.- B 12 Garnitura za liker, iz kina srebra
- Din 67.- B 13 Garnitura žilic za črno kavo, 6 komadov, alpaca
- Din 75.- B 4 Žilice za belo kavo, alpaca, 6 komadov

Din 123.- B 15 Garnitura za belo kavo, 6 žilic in 1 grabilka za sladkor, alpaca

Kastner & Ohler

Ako blago ne bi odgovarjalo, ga zamenjamo ali vrnemo znesek kupnine!

IZ LASTNE PLETARNE
»Mako« perilo, nalihičnejše za otroke, dame in gospode, izdeluje po meri tekoni: 6 ur, tudi v veliki izbiri: »Luna«, samo Glavni trg 24, 3028

FOX krema, mast in gumitrans zadovoljuje delavca, sportnika in kmeta. Radi tega in zato, ker daje mo prednost domačim proizvodom, jih kupujemo.

SVARIM VSAKOGAR naj ne da ženi Čepi denarja ali denarnih vrednosti in naj ne kupuje od nje, ker jaz ne odgovarjam in tudi nisem plačnik za njo. Karl Čepi, 3689

SAMO SE EN POIZKUS in prepričali se bode, da je »Suhor« v pekarni Čebokli boljši in cenejši. 2687

DOBRO GODBO — TRIO stalno ob nedeljah, išče gostilna Kren (Klemenšak). 3700

KROJII po meri in najnovejši modeli, brezhibni, ažuriranje, entlanje, prešanje gumbov, najhitreje pri Luna, samo Glavni trg 24. 3703

PLAČAM 100.— DIN dotičnemu, ki mi izsledil tatu, kateri je na mojem posestvu v Zg. Radvanju ukradel 4 cementne cevi, 10 x 80 cm. — Franc Bela, Magdalenska 14. 3705

DOBRO PLAČAM tistemu, ki mi priskrbi dobro mesto natakariče. Ponudbe na upravo pod »Poštena 105« 3714

OBVESTILO Vsem interesentom, ki so meni pisali v zadevi posojila, vljudno sporočam, da bom odslej naprej strankam, ki se zanimajo za posojila, vsak dan dopoldne dalj pojasnila osebno v »Mariborskem dvoru«, Maribor, 10. XII. 1938. Leskošek Alojz, bančni zastopnik. 3736

POZOR! »EFKA« mizarstvo, Frančiškanska 12, javlja, da so dospeli najnovejši katalogi 1939 letnik za vse mogoče stanovanjske opreme in se vljudno priporoča. Korošec. 3735

SOLIDNI SOSTANOVALEC se išče v centru. Jenkova ulica 5. 3746

VZAMEM GOSPODA na celo oskrbo, tudi samo na hrano. Meljska 29. 3748

SNAŽNA GOSPODIČNA se sprejme na stanovanje. — Trubarjeva 9. 3757

Prodajam

Na dan 13. decembra ob 10. uri se prodaja

10 VOJAŠKIH KONJEV na tukajšnjem mestnem sejmišču. 3372

KLAVIR (Bösendorfer), črn salon in antično Biedermeier pohištvo, preproga se prodaja pri »Adrijana«, Aleksandrova 35-II. 3692

STAVBENO PARCELO bilzu Teksta, Tezno, ugodno prodaja Jauk, Limbuš 14. 3745

PRODAM »TATRA« 4 cil., magnetsko vžiganje, po sprejemljivi ceni. Maribor, Magdalenska 34. 3749

STAVBENE PARCELE v bližini mariborskega otoka prodamo po ugodnih pogojih. Prosek dvor, Brestermica. 3756

HIŠO trostanovanjsko novozgradnjo, prodam, potrebno din 35.000 gotovine. Nasipna 23, Pobrežje. 3759

Dobro ohranjene **KONCERTNE CITRE** poceni. »Kosmos«. Kralja Petra trg. 3730

Prodajam okrog **700 KG REPE ZA RIBATI** in okrog 400 kg repe in runkla za krmo. Poizve se v nedeljo ob 4. uri pop. v Sp. Radvanju, Nova vas št. 8. 3676

ZIDANA HIŠA z vrtom se ugodno prodaja v Pobrežju, Gubčeva ul, Vprša se Tezno, Ptujška c. 48. Vogrinčič. 3682

PRODAM 2 CITRE z notami in mlade kanarčke. Hlupič, Krčevina 38/I. nadstr. 3684

HIŠA z lepim vrtom se ugodno prodaja. Sp. Dobrava 98, Hejnrich. 3688

PRODAM PALMO Koroščeva ul. 8, vrata 5. 3694

Prodaja se lepo vloženo **»BAROČNO«** IN **»BIEDERMEIER«** POHIŠTVO Špedicija Meljska c. 16. 3696

PRODAM OTOMANO in dobre gosli. Naslov v upravi. 3706

VEČJA GOSTILNA na jako prometnem kraju pri Mariboru se ugodno prodaja, naslov v upravi. 3708

Večje **STAVBNE PARCELE** pri postaji Hoče se prodajo, pojasnila daje Rečnik, trgovina, Hoče. 3709

KOPALNA KAD emajlirana, z bakrenim kotlom se ugodno prodaja, Državna cesta 2, vrata 4. 3733

KOMPLETNO SPALNICO dobro ohranjeno, iz hrastovega lesa, radi selitve prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi »Večernika«. 3734

ŠIVALN STROJI znamenke Rast & Gasser so najlepše božično darilo. Prodaja jih po din 2200.— in tudi na obroke z garancijo Usar, Trubarjeva ul. 9 3738

Službo dobi

PRAKTIKANTA za tekstilno pisarno sprejemem. Predpogoj: perfektno nemščina, strojepisje in nemška s' enografija. Ponudbe na upravo lista pod »Bodočnost«. 3374

Perfektna **KUHARICA ZA VSE** z dobrimi letnimi izpričevanji, katera je že dalj časa služila v boljših hišah, se išče od januarja ali februarja pri dobri plači za boljše gospodinjstvo brez otrok. Predpogoj: znanje slovenskega in nemškega jezika. Samo pismene ponudbe pod šifro: »Perfektna kuharica 1939« na upravo tega lista. 3755

Sprejemem marljivega **KROJAŠK. VAJENCA(-KO)** Modno krojaštvo, Orožnova ul. 3. 3679

Samostojno **NATAKARICO** z malo kavčijo sprejme gostilna Kren, Pobrežje. 3701

Sprejemem **KROJAŠKEGA VAJENCA** Hinko Tovornik, Gosposka ulica 41. 3718

ŠIVILJO za fina konfekcijska dela, samostojno moč sprejemem. Podrobnejše ponudbe z zahtevki na upravo pod »Izven Slovenije«. 3723

OSKRBNIKA ali oskrbnico sprejme podružnica Slovenskega planinskega društva v Mariboru za svojo planinsko kočjo na Klopnem vrhu. Pismene ponudbe poslati do 20. t. m. na naslov podružnice. 3728

Službo išče

DEKLE staro 32 let, z znanjem kuhanja in vseh hišnih del, išče službe pri boljši družini, Naslov v upravi »Večernika«. 3686

NATAKARICA išče mesto. Naslov v upravi. 3713

NATAKARICA išče službe s 1. dec. Ima meščansko in gospodniško šolo. Zmožna tudi kavčije, kvaslov v upravi »Večernika«. 3687

Stanovanje

DVE SOBI s kuhinjo se oddata v Mlinški ul. 9, II. nadstr. 3646

Veliko parketirano, prazno sobo

z uporabo kopalnice blizu parka išče samostojen gospodar. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro: »Sončna soba« 3752

STANOVANJE soba in kuhinja, se odda mali stranki. Smeanova 50. 3744

Zakonski par brez otrok išče **STANOVANJE** sobo in kuhinjo, za 1. januar v bližini gl. kolodvora. Naslov v upravi. 3750

ODDAM STANOVANJE 2 sobi, kuhinja in vrt za 350 dinarjev. Studenci, Sokolska ul. 6. 3690

Novo urejeno **STANOVANJE** soba in kuhinja, sončno in mirno, se odda s 1. januarjem mirni stranki brez otrok, eni ali dvema osebama. Naslov v upravi ista. 3699

DVOSOBNO STANOVANJE oddam. Nasipna ul. 24, Pobrežje. 3720

DVOSOBNO STANOVANJE se odda. Koroška cesta 27. 3721

Soba odda

Oddam sončno **SOBO** s štedilnikom, Tržaška 5, nasproti Primorske. 3742

Oddam **OPREMLJENO SOBO** s prostim vhodom. Wilsonova 19. 3743

Gospodu se odda **SOBA** s posebnim vhodom. — Kamenjev, Vrazova 2. 3760

Oddam **OPREMLJENO SOBO** boljši osebni. Betnavska 15. 3697

SOBA separirana, sončna, čista, se odda s 15. decembrom. Koseskega ul. 37. 3698

Ustanovljena 1907. leta

BANKA I ŠTEDIONICA D. D.

KRAPINSKE TOPLICE

podružnica v Zogrebu, Račkoga ul 8, I. nad.

Sprejema vpise na obročno tečajno štedenje. Zelo ugodno obrestovanje v zvezi s brezplačnim zavarovanjem — dale posojila državnim, samoupravnim uradnikom in uslužbencem, oficirjem in narodnikom vnokojencem in prirobnikom itd. Za natančnejše informacije se obrnite na zastopnika **Franja Klemen Ljubijana**, Gosposvetška c. 10/III. ali neposredno na zasedbo

3375

Najnovejši pleteni modeli

po meri, izgotovljeni v 6 urah, tudi v veliki izbiri pri »LUNA«, samo Glavni trg 24

Naznanilo.

Znani natakari iz Jadranske kleti naznanja, da je prevzel gostilno

MODRIČ, Taborska ulica 20, od g. Mate Grubišiča; toči prvovrstna dalmatinska vina in ima vsaki dan topla in mizla jedila ter raznovrstne sveže morske ribe. — Za obilen obisk se priporoča lastnik 3702

NIKOLA SKELIN.

Posojilo

4-5 TISOČ posojila želi mlada obrtnica z manjšimi obrestmi, odplačilo po dogovoru. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Točno plačilo«. 3685

Znanja želi

DAMO srednjih let, prijetno, pošteno, želi spoznati starejši gospod. Dopise nasloviti na male oglase »Večernika« pod »Tajna sreča«. 3754

Osamljena **BOLJŠA UPOKOJENKA** želi spoznati dobro situiranega gospoda, starega od 60 do 70 let. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Razvedrilo«. 3715

Brezplačen posvet »igrarju«

MEINEL-HEROLD doložnik, trgovina glasbi

MARIBOR št 102

Vsi se veselimo

Sprejemem v svo oskrbo **DVA GOSPODA** Vojašniška ul. 5-II. 3765

Sprejemem na **STANOVANJE IN HRANO** dva gospoda. Zagača ul. 4, Pobrežje, pod gostilno Zohar. 3693

GOSPODA sprejemem na stanovanje in hrano ali brez hrane. Pobrežje, Cankarjeva 34. 3719

GOSPOD ali gospodična se sprejme na hrano in stanovanje. Koroška cesta 52. 3727

V NEDELJO KONCERT Gostilna »Triglav«, (Voller). 3732

5 cevni **RADIO PHILIPS** z 2 baterijama in železna peč ugodno na prodaj. Dopise na upravo »Večernika« pod »Radio«. 3717

2-STANOVANJSKA HIŠA z velikim vrtom, gospodarskim poslopjem, se takoj prodaja. Naslov v upravi. 3722

ŽELEZNA PEČ poceni na prodaj. Mehanik Drakšler, Vetrinška ul. 11. 3724

ZAGOVINO IN ODPADKE od rezanega lesa prodaja Električna žaga, Karl Wesiak, Spodnje Hoče 31 (nasproti kolodvoru). 3762

„WEKA“ daril III

Če hočete biti res dobro in poceni oblečeni, obiščite **ČEŠKI MAGAZIN, Maribor, Ulica 10. oktobra** kjer dobite blago za ženske in moške obleke, plašče, kostume, lodne, oficirske in železničarske uniforme itd. po neverjetno nizkih cenah. Brezobvezno se lahko prepričate Krojaške potrebščine! 3761

Za zimo !!!

smučarski in lovski čevlji, snežke in galoši švedskih znamk TRETORN in VIKING

KARO

Praktično darilo - najlepše darilo!

Priporoča se
JULKA ŠALAMUN
izdelovanje dežnikov
Maribor, Aleksandrova cesta 19
Ogledajte si izložbo! Velika izbira! Znižane cene

Vsakdo igra na svetovno znano

HARMONIKE

Vsi modeli na zalogi
Katalog brezplačno
Glasbila
vijoline, citre, kitare, mandoline, tamburice
Muzikalije - šole
samo v strokovni trgovini
O. PERC, MARIBOR
Gosposka ulica 34

Slišim imenovati svoje ime ...

Prav nič ni čudno, kajti žene se radi pogovarjajo o meni! Posebno pri tem vremenu! Priporočajo me druga drugi kot najboljšo sredstvo proti rdeči, hrpavi in razpokani koži. To je pa tudi prav, kajti: Le Nivea vsebuje Eucerit, krepilno sredstvo za kožo.

Klobuke in sportne čepice

vam nudi po nizkih cenah tov.

BOGATAJ & JANC
Maribor, Gosposka ulica 3 3747

Kontrakti za obdelovanje donosnih specialnih kultur

Pogoj so polja ozimine — rži. Dopisi pod „Napreden kmetovalec št. 3691“.

la krapi

graščine Hrastovec vsak petek na mariborskem glavnem trgu.

Uprava Graščine Zg. Pt. 3747

Za Božič!

Najidealnejša darila!

Domače kino z motornim ali ročnim pogonom. Filmska kamera za snemanje, 8, 9,5 in 16 mm. Foto-aparati vseh tip in modelov v največji izbiri in po vseh cenah.

Ko'onska voda - Parfumi

svinčenokristalno blago vseh vrst, kasete za darila, doze za puder, kasete za manikiranje itd.

Ivan Pečar

Foto - Kino - Kosmetika itd.
Maribor, Gosposka ulica št. 11 3638

Veletrgovina

V. Weixl in sinova

nudi razna darila, kakor fotoalbume, albume za razglednice, pisalnih podloge, pisemski papir, nalivna peresa, razne otroške in leposlovne knjige, božične okraske, harmonike itd. v največji izbiri, po najbolj ugodni ceni.

KRZNAR

PETER SEMKO
MARIBOR
GOSPOSKA 37

152

HARMONIKE Elettra

CASTELFIDARDO ITALIA

Gen. zastopstvo za Jugoslavijo

V. WEIXL IN SINOVA MARIBOR

Božična darila

v veliki izbiri priporoča

IVAN KRAVOS, Maribor

Aleks. c. 13
Telefon 2207

Spomnite se CMDI

Dražbeni oklic.

Dne 23. decembra 1938, ob 10. uri bo v notarski pisarni pri Sv. Lenartu v Slov. goricah prostovoljna javna dražba v zapuščino umrle Breznik Lucije iz Lormanja št. 27 spadajočih nepremičnin, vl. št. 4,148 in 156 k. o. Zamarkova z izjemo parcele št. 683/2 njiva, pripisane pri vl. št. 156 k. o. Zamarkova.

Cenilna vrednost znaša din 12.880,80.

Najmanjši ponudek znaša din 8.600.—

Varščina znaša din 1.500.— v gotovini.

Dražbeni pogoji so na vpogled v notarski pisarni pri podpisnem, ki daje tudi vse informacije.

Sv. Lenart v Slov. goricah dne 7. decembra 1938.

HANŽIČ IVAN, i. r.,
javni notar kot sodni poverjenik

RANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na oglu Gosposke - Slovenske ulice

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, pri Južnoštajerski hranilnici